

mig Muligheden af, at Rigsdagen nogen Sinde skulde gaa med til, at den Slags Bestemmelser fik Lovskraft her i Danmark.

Der kunde være Anledning til at omtale flere Enkeltheder i Forslaget. Det skal jeg imidlertid ikke gøre. Det vil der sikkert blive Lejlighed til i et Udvalg, for der er jo mange Enkeltheder, som er af horribel Art. Vort Parti vil ikke være med til at gennemføre et Lovforslag, der bygger paa Tvang paa et Omraade som dette. Vi vil være med i Arbejdet paa at bevare Erhvervslivets Frihed, fordi Tvangen her vil virke skadeligt og hemmende paa Udviklingen. Jeg tror ikke, at Udviklingen har sagt sit sidste Ord med Hensyn til den Ordning af Produktions- og Omsætningsforholdene, som vi er inde under, og som vi har fælles med de fleste andre Nationer. Der kan være mange Ting, der er uheldige, og der kan være meget at rette. Det vil vi være med til. Men Tvangsbestemmelser af den Art, der findes i Lovforslaget her, og det, som Socialdemokratiet foreslaar, er dog saare langt fra bedre end det nuværende.

Socialdemokratiet har ikke fundet noget bedre end det, vi har, thi hvis der er noget, Socialdemokratiet i Virkeligheden frygter for, er det dette, at Arbejderne skulde faa en virkelig Interesse i den Virksomhed, ved hvilken han eller hun har Beskæftigelse, vel at mærke Interesse paa samme Maade, som den selvstændige Husmand og mindre Gaardmand og mindre Haandværker har Interesse for sin Virksomhed. Thi hvis det blev Tilfældet, vilde 8 Timers Dagen og forskellige andre socialistiske Dogmer ganske have mistet deres Tiltrækning. Og Socialdemokratiets Politik er jo Klassepolitik. Det har vi faaet bekræftet af den socialdemokratiske Ordfører i Dag. Han udtalte, at Arbejderne maatte forbeholde sig Retten til at føre Klassepolitik, kræve mere Løn, mere Indflydelse o. s. v. Det var hans Ord paa Talerstolen (*Socialministeren* [Borgbjerg]: Gud ved, hvad Venstre-Bønderne gør). Venstre fører Samfundspolitik. Socialdemokratiet har altid ført Klassepolitik, og det fører det ogsaa nu. Modsætningsforholdet mellem Arbejderne og det øvrige Samfund søger man i Virkeligheden skærpet og udvidet, og Bedriftsraadene vil være et saare velegnet Middel dertil. Afdøde K. M. Klausen fremsatte en Gang en Udtalelse om den dybe Kløft mellem Socialdemokrater og de øvrige i Samfundet, og denne Kløft vil blive udbygget, hvis dette Forslag eller et andet,

bygget over lignende Principper, skulde blive ført ud i Livet.

Ogsaa derfor modsætter vi os Forslaget, og jeg føler mig overbevist om, at man her paa Rigsdagen ikke vil gaa med til Gennemførelse af dette Forslag, og jeg anbefaler, at man ikke gaar med til at gennemføre et Forslag af den Art.

Drachmann: Jeg tror nok, man tør paa-staa, at sjælden er et Forslag blevet forelagt den danske Rigsdag med mindre Begrundelse i de faktiske Forhold end Lovforslaget om Bedriftsraad, og det vil efterhaanden sige noget. Jeg tør paastaa, at hverken Erfaringerne udefra eller Udviklingen i vore egne Arbejdsforhold giver den mindste Grund for, at den danske Rigsdag i dette Øjeblik skal beskæftige sig med denne Sag.

I sin Fremsættelsestale rettede Socialministeren en indtrængende Appel til os, en Appel om at sætte os ind i Lønarbejdernes Tilværelse og gaa ud i Fabrikkerne og se Forholdene der i Øjnene og indstille os derefter. Jeg skal hellere end gerne følge denne Opfordring. Jeg har i hele mit Liv interesseret mig for Arbejdet og Arbejdets Former, og jeg tror at kunne sige en Del ogsaa derom, men herom siden. Her skal jeg blot give Plads for det Ønske, at den højtærede Minister havde fulgt sin egen Anvisning, inden han fremsatte dette Lovforslag, og havde sat sig ind i Formerne for de specielle danske Arbejdsforhold. Jeg tror nemlig, at hvis han havde set Sandheden i Øjnene, dømt uhildet, som han opfordrede os andre til at gøre, havde dette Lovforslag overhovedet ikke set Dagens Lys.

Thi een Ting er givet: at dette Lovforslag intet har med danske Forhold at gøre. Det er et Stykke fremmed Arbejde, laant kritikløst udefra, en fremmed Plante, Socialministeren her vil overføre paa den danske Arbejdsmark, en Plante, blomstret op i Krigens Tid eller rettere i den Periode af politisk og social Neurose, som karakteriserer Overgangen fra Krigen til Freden. Jeg vil ikke lade mig friste til at bruge Ordet „Ukrudtsplante“, bl. a. fordi Ukrudt har den Egenskab at trives frodigt og vokse særdeles villigt, og jeg kan med min bedste Villie ikke komplimentere Bedriftsraadstanken for Frodighed og Vækstvillighed. Den Tanke, den Plante vil i Sandhed ikke slaa Rod; den har ikke gjort det ude omkring, hvor Forholdene ellers til en vis Grad kunde berettiggende den Reformtrang, der ligger bag Bedriftsraadstanken, og den vil aldrig gøre det herhjemme.